

Kudy dál?

Tato otázka může mít více významů. Při procházce v parku je to banální rozhodnutí o tom, zda uvidíte záhon tulipánů zleva nebo zprava. Za bouře v horách může být špatné rozhodnutí otázkou života či smrti. I obyčejný život nás někdy přivede na křižovatku, kde se musíme rozhodnout kudy dál.

Naše církev je na své cestě už dlouho a ve své historii si musela už mnohokrát poradit s často významnou změnou ve svém směřování. Při pohledu do naší historie můžeme často s úctou smeknout před odvahou a moudrostí našich průkopníků, jindy jen stěží rozumíme celé kapitole z našich církevních dějin. Mnohdy se cítíme být povoláni k posouzení toho, co a jak dělali ti před námi. Problém je v tom, že věci minulé není už třeba soudit. Jediné moudré je asi hledat ponaučení z věcí, které jsou za námi – pro cestu, která je před námi. Je velmi snadné vidět chyby minulé, ale o to nesnadnější je tušit naše chyby budoucí.

Někdy máme pocit, že zdánlivě prostá změna přinese v církvi ohromující zlepšení. Jenže čas ukáže, že jsme to sice dobře mysleli, ale nedomysleli. Moudrý Gamaliel upozornil své kolegy, že často jedině čas prověří moudrost lidského konání, včetně hlubších pohnutek.

Církev je velmi zvláštní společenství; nemá formát státu ani firmy orientované na výkon. Bůh ji moudře vložil do prostoru společnosti jako velkou živou rodinu. Toto uspořádání přináší členům velké požehnání, ale také mnoho problémů. Mnoho věcí si můžeme v životě vybrat, ale do rodiny se prostě narodíme. Není tedy snadné najít formu organizace, která by pokryla právě toto rodinné uskupení.

Musíme tedy vzít zavděk tím, co nám tady zanechali naši předchůdci a jak se postupně formuje dnes už mnohamilionové uskupení církve. Asi to není vždy dokonalé, ale přesto je to celkem dobrý základ pro práci a život této, často tak zvláštní rodiny.

Církevní rodina musí kromě jiného ještě stále znovu hledat svůj aktuální vztah k okolní společnosti. Jednou žije jako církev chudá a pronásledovaná – a stačí jedna revoluce zamotaná do sametu a církev se potácí v bezbřehém prostoru svobody a finančního nadbytku. Není možné, aby se to nepodepsalo na životě této rodiny. Koneckonců stačí udělat si malý výlet do historie a zjistíme, že tomu nikdy nebylo jinak. To, co je nové, je dynamika současné společnosti, kde jdou změny tak rychle za sebou, že je nesnadné a snad i nemožné na všechny nějak rozumně reagovat. Možná proto si někdy všichni připadáme, že jsme tak trochu vláčeni dobou, a jen stěží stačíme adekvátně reagovat na vše, co se kolem nás tak překotně mění.

Církev v našich zemích se narodila mnohdy ze vzdoru. Malá hrstka lidí přijala novou, adventní víru a museli často vzdorovat všemu a všem. Lidé, namnoze chudí, se museli utkat někdy v nerovném zápasu s okolní většinou společností tradičních a společensky dobře postavených církví. Nebylo tak snadné si uchovat tu svou víru v malých skupinkách pod velkým tlakem okolí. Po druhé světové válce přicházejí dlouhé a zvláštní roky vlády jedné strany, která se několikrát pokusila o zničení církevní rodiny. Kupodivu se ukázal jako nejefektivnější způsob ničení církve systém „laskavé“ pseudotolerance. Církev se však naučila žít a pracovat i v omezeném prostoru. Není divu, že někde v nás postupně rostlo přesvědčení, že kdyby se stal zázrak a přišla svoboda a my jsme měli dost volnosti a prostředků, tak bychom celému světu ukázali, co v nás dřímá.

No a najednou to přišlo – konec všech zákazů a církev mohla najednou cokoliv. Všichni se tedy pustili nadšeně do práce. Stavěli jsme modlitebny, přicházeli noví lidé, církev rostla, potřebovala nové kazatele, začali jsme tedy budovat teologický seminář, otevřel se prostor pro práci v médiích, vybudovali jsme mediální centrum. Lidé měli zájem o duchovní a zdravotní literaturu, nebylo tedy těžké zvětšit naše nakladatelství. Do církve přišli noví lidé a někteří z nich přinesli i velké dary, o kterých se nám dříve ani nesnilo. Zdálo se, že vše už bude jen skvělé a báječné...

A tak uběhlo pár let a ukázalo se, že nad časem duchovní obnovy naší společnosti začalo pomalu zapadat slunce. Místo nadšeného plánování dalšího rozvoje začínáme přemýšlet nad současnou realitou – a možná je to správná cesta. Církev se postupně vrací ke střídmějšímu způsobu života. Učíme se zase uvažovat v menších rozměrech a možná budeme mít i více času věnovat se důležitější věci – lidem kolem nás.

Je třeba více naslouchat potřebám sborů a členů. Ukázalo se, že některé velké projekty v misii nebo v mediální sféře prostě neumíme zpracovat a dobře využít. Zjistili jsme, že denní teologický seminář není pro současný život církve

optimální, jeho transformace do dálkového systému se již osvědčila. Nemáme do budoucna dostatek prostředků na velké mediální centrum, musíme tedy najít formát, který bude sloužit reálným potřebám církve. Přestože „úřední“ tlak státu na církve se začal zvětšovat, bylo nutno začít s redukováním velikosti administrativy církve. Nejsou to změny snadné ani je nejde udělat za pár měsíců, ale tento směr cesty je určitě rozumný a dobrý.

Postupné zredukování výdajů církve je také návratem k životu z desátků, který má v současném světě určitě své opodstatnění. Pokud najde církve ještě jiné finanční zdroje, není asi velký problém hledat jejich rozumné využití v projektech pro lidi kolem, třeba i v sociální práci. Není však možné, aby život sborů a financování církve záviselo na často nejistých zdrojích, ať jsou to příspěvky od státu, nebo od velkých dárců.

Je třeba přijmout fakt, že neexistuje žádný kouzelný lék na všechny problémy, které máme. Je třeba hledat rozumné cesty na jejich řešení. A je třeba si také uvědomit, že vedení církevní rodiny si ponechal ve svých rukou samotný Ježíš. Kdykoliv se ho pokoušel nějaký velký administrativní mudrc nahradit, nikdy to nedopadlo dobře.

Nevím, zda lze do několika slov vložit přání pro naši církev budoucí. Snad jen to, že bychom si všichni přáli, aby to byla církev skromná, rozumná, trpělivá, sloužící a vzdorující zlému.

Marek Škrla, hospodář Česko-Slovenské unie

(foto: Photos.com)